

7. Trafik

Nationella mål

Detta kapitel relaterar främst till Sveriges miljömål om ”begränsad klimatpåverkan”, ”frisk luft”, ”bara naturlig försurning”, ”ingen övergödning” samt en ”god bebyggd miljö”.

Kommunens övergripande mål

Danderyds kommun ska vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i.

Strategiskt arbete

Trafikstrategi för Danderyds kommun 2010-20

Danderyds kommun har en trafikstrategi som tar sikte på perioden 2010 – 2020. Trafikstrategin är ett planeringsdokument som anger transportplaneringens inriktning i kommunen. Strategin beskriver hur transportsystemet ska utvecklas för att gynna den framtida stadsutvecklingen gällande energibehov, trafiksäkerhet och tillgänglighet etc. I trafikstrategin beskrivs nuvarande transportsystem och dess problem, därefter tas mål för respektive område upp. Målen är prioriterade, mätbara samt följs av förslag på åtgärder. Trafikstrategin ska hjälpa samtliga inblandade aktörer inom kommunen att arbeta mot de gemensamma målen.

Trafiknätsanalys

En trafiknätsanalys beskriver hur trafiknätet i en kommun kan utformas för att bättre klara sina olika uppgifter, såsom framkomlighet för olika trafikslag och en hög trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. I Danderyd finns trafiknätsanalyser framtagna för kommunens samtliga delar. Utgångspunkten när trafiknätsanalysen togs fram har varit en analysmetod enligt planeringshandboken ”Lugna Gatan”, vilken ger underlag för utformning av tätortstrafik för att uppnå den av riksdagen antagna propositionen ”Nollvisionen och det trafiksäkra samhället”. Analyserna har resulterat i rekommendationer till förändringar i nätstrukturen och förslag till fysiska åtgärder. Bland annat har zoner med 30 km/h införts i hela kommunen för att skapa säkrare gångvägar och gångpassager.

Hastighetsplan

En ny hastighetsplan togs fram under 2012 enligt handboken ”rätt fart i staden”, där de nya hastighetsbegränsningarna (40, 60 och 80km/h etc.) har föreslagits på ett en stor del av det kommunala vägnätet.

Vägar

Stora delar av Danderyds kommun utgörs av äldre bostadsområden med bebyggelse som är anpassad efter terrängen. Många av de mindre gatorna är smala och slingriga och hastigheten hålls nere på ett naturligt sätt. Blandat med dessa finns en del större gator som leder trafiken mellan bostadsområdena och olika målpunkter, dessa gator har i de flesta fall en gång- och cykelväg. Inom bostadsområdenas lokalgator är fotgängare och cyklister prioriterade, och bilisterna får anpassa sin hastighet till de oskyddade trafikanternas säkerhetsbehov. På detta gatunät ska högsta tillåtna hastighet vara 30 km/h. På det regionala vägnätet prioriteras bil- och busstrafikens behov av hög framkomlighet. Utmed detta vägnät ska gång- och cykelbanor separeras så att den oskyddade trafiken på ett säkert sätt kan ta sig fram. Området vid Mörby centrum är mer stadslikt uppbyggt och trafikeras även av tung trafik. Danderyds sjukhus är en regional målpunkt med bussterminal både för den regionala stamnätstrafiken och för lokalbussar.

E18

E18 är en viktig trafiklänk internationellt och nationellt med bland annat förbindelser via hamnen i Kapellskär till Finland. E18 utgör nordostsektorns huvudstråk för vägtrafik och har stor betydelse för trafikförsörjningen då större delen av sektorn saknar en kapacitetsstark kollektivtrafik. E18 ingår i det regionala transportvägnätet för farligt gods. Vägen trafikeras av ett flertal regionala busslinjer.

Avgörande för nordostsektorn är att övriga delar som har betydelse för nordostsektorns vägsystem som Bergshamraleden får ökad framkomlighet. Stocksundsbron är en av flaskkhal-sarna i det övergripande vägnätet. Bron är underdimensionerad i relation till befintligt trafikflöde och busstrafiken har framkomlighetsproblem på sträckan då det även är flertalet körfältsbyten inför på- och avfarterna på kort sträcka. På grund av buller-, utsläpp och partikelproblematik är trafiksituationen på bron dålig även för cyklister.

E18 utgör en kraftig barriär mellan bebyggelse - och grönområden på ömse sidor om vägen. Trafiken medför höga bullervärden för omgivande områden.

Vägutredning Danderyds kyrka – Arninge

Under 2002 genomförde dåvarande Vägverket, nu Trafikverket, en vägutredning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning för delen Danderyds kyrka – Arninge. Avsikten var

Huvudnät - vägar och gator

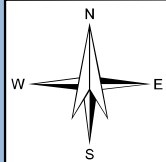
Teckenförklaring

--- Reservat tunnelförläggning E18

— Genomfartsled

— Huvudgata

— Uppsamlingsgata

att studera förutsättningarna för en ökad konkurrenskraft för kollektivtrafiken, ökad säkerhet och framkomlighet samt en bättre miljö för sträckan, som är hårt trafikbelastad. Utredningen har utgjort underlag för den förstudie som Trafikverket tog fram 2011 gällande busshållplatser längs E18 norr om trafikplats Danderyds kyrka.

Sedan tidigare finns ett kollektivkörfält i södergående riktning av E18 fram till och med trafikplats Danderyds kyrka. Under 2012 påbörjades utbyggnaden av ett kollektivkörfält norrgående längs samma sträcka.

Tunnelförläggning/överdäckning av E18

E18 orsakar redan idag stora bullerstörningar i kommunen och gällande miljökvalitetsnormer för partikelhalter överskrids, främst vintertid. E18 utgör också en barriär tvärs igenom kommunen. Under flera decennier har frågan om tunnelförläggning/överdäckning av E18 genom Danderyd diskuterats och utretts. Med hänsyn till den omfattande tillväxtplaneringen som pågår i nordostsektorn har det nu inletts ett mer aktivt planeringsarbete för en tunnelförläggning/överdäckning av E18. Projektet förutsätter samarbete mellan bland andra kommunen, Trafikverket och länsstyrelsen. Den mest brådskande frågan är att identifiera och låsa fast det geografiska läget för en framtida tunnelförläggning/överdäckning. Tills läget är bestämt får inte åtgärder vidtas som förhindrar en överdäckning av E18 vid Danderyds sjukhus och Mörby centrum samt en tunnelförläggning av E18 inom kommunen. Läs mer om tunnelförläggning/överdäckning i kapitlet Bevarande och Byggande.

Edsbergsvägen

Edsbergsvägen är en viktig förbindelselänk mellan E4 och E18. Vägen är högt trafikbelastad vilket innebär att det blir långa köbildningar speciellt i rusningstrafik i korsningen med Enebybergsvägen.

Vid Edsviksvägens och Danarövägens anslutning till Edsbergsvägen finns förslag på att anlägga cirkulationsplatser.

En del av det regionala cykelstråket ska gå utmed Edsbergsvägen. I denna översiktsplan redovisas ett reservat för detta. Även andra åtgärder kan bli aktuella längs vägen, till exempel ombyggnation av korsningarna med Enebybergsvägen och E18.

Enebybergsvägen

Kommunen har under 2012 genomfört en utredning vars syfte är att begränsa genomfartstrafiken på Enebybergsvägen samtidigt som kollektiv-, gång- och cykeltrafik prioriteras. Resultatet är en rapport som presenterar olika konkreta förslag till övergripande åtgärder och dess konsekvenser för Enebybergsvägen och dess omgivning.

Kollektivtrafik

Kollektiva transportmedel inom kommunen är tunnelbana, buss och Roslagsbanan som bildar stommen i kollektivtrafiknätet såväl inom kommunen som till de omkringliggande kommunerna. Tunnelbanan har sin slutstation vid Mörby centrum. Danderyd har ett utbyggt busstrafiknät. Vid Danderyds sjukhus och Mörby centrum passerar många regionala busslinjer.

Kommunerna norr om Danderyd har den lägsta kollektivtrafikstandarden i Stockholmsregionen. Avgörande för att kunna fullfölja utbyggnadsplanerna enligt RUFSS 2010 (regional utvecklingsplan för Stockholm) är därför att kraftfulla infrastruktursatsningar inom samtliga trafikslag genomförs för att skapa goda förbindelser såväl inom sektorn som till övriga delar av regionen. Avgörande för regionens utveckling är också att förbindelserna till Arlanda byggs ut, såväl spårtrafik som vägförbindelser. Idag saknas en direktförbindelse till Arlanda från nordost.

För att öka andelen kollektivtrafikanter krävs en utvecklad kollektivtrafik och tillhörande kringåtgärder, som till exempel infartsparkeringar för bil och cykel. Åtgärderna är beroende av varandra då en god kollektivtrafik behöver ett bra resandunderlag. Danderyds kommun arbetar för att nå en ökad andel kollektivtrafikresenärer. En ökad andel kollektivtrafikresenärer innebär minskad trängsel på vägarna, renare miljö samt en ökad frihetsgrad för många av medborgarna. En åtgärd för att öka kollektivtrafikens attraktivitet är att arbeta för ett utvidgat system av kollektiva tvärförbindelser, både inom regionen och inom kommunen.

Vid Danderyds sjukhus finns förutsättningar att på sikt utveckla en trafikknutpunkt av regional betydelse med en gemensam regional station för olika slag av kapacitetsstark spårtrafik, den sk. Knutpunkt Danderyd. Platsen har förutsättningar för att, med en god tillgänglighet för även bussar och cyklar, bli en av regionens mest attraktiva knutpunkter med flera målpunkter inom rimlig restid.

Kollektivtrafik

Teckenförklaring

- Planerad angöringspunkt Roslagspilen
- Station Roslagsbanan
- Tunnelbanestation
- Tunnelbana
- Roslagsbanan
- Spårreservat Ostkustbanan-Roslags Näsby *

Tunnelbanan

Stockholms tunnelbana är ett ca 10 mil långt tunnelbanesystem som betjänar Stockholm och dess förorter. I Danderyd finns två stationer; Danderyds sjukhus och Mörby centrum, som också är slutstation på tunnelbanans röda linje. Danderyds kommun arbetar för att tunnelbanan ska byggas ut till Täby C/Arninge.

Roslagsbanan

Den mer än hundra år gamla Roslagsbanan byggdes ursprungligen i sträckan Östra station – Rimbo för att trafikförsörja nordöstra länet. Idag finns tre linjer som kopplar samman Kårsta, Österskär och Näsby park med Stockholms innerstad. Banan är idag en förutsättning för att många människor ska kunna ta sig till arbete, vård, skola och fritidssysselsättningar på ett snabbt och miljövänligt sätt.

Antalet påstiganden på Roslagsbanan är idag cirka 45 000 per vardagsdygn. Roslagsbanan är därmed en viktig del av transportsektorn i Stockholm nordost, och avlastar E18.

Under de senaste åren har Roslagsbanan genomgått en omfattande modernisering. SL arbetar med en kapacitetsförstärkning, som bland annat innebär att göra stora delar av banan dubbelspårig. Utbyggnaden kommer att få stora konsekvenser för berörda delar av Danderyds kommun. Även en ny omstigningsstation i anslutning till planerat resecenter i Arninge planeras. SL har krav på sig att förbättra bullersituationen längs Roslagsbanan. Kapacitetsförstärkningen beräknas vara klar 2017.

Regional kapacitetsstark spårburen kollektivtrafik till nordost

Danderyd ingår sen ett antal år i ett samarbete med Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåkers kommuner. Samarbetet som går under namnet ”Stockholm Nordost” (STONO) gör att kommunerna med gemensam röst kan nå större inflytande när det gäller framtida infrastruktursatsningar i denna del av regionen. Stockholm Nordost, SL och Trafikverket har nu återupptagit arbetet med att, i en gemensam, fördjupad idéstudie utreda en långsiktigt hållbar lösning för ett regionalt och kapacitetsstarkt spårssystem till nordostsektorn (även kallat Roslagspilen). Resultatet av studien ska ge underlag till kommande paketlösning för Stockholmsregionen, där regionala spårförbindelser ingår med hög prioritet. Idéstudien finansieras i huvudsak genom att de sex nordostkommunerna förskotterar det anslag som är anvisat i gällande

Länsplan (2010 – 2021) för fortsatt utredning av Roslagspi-
len, som den även kallas.

SL har tagit fram en bussutredning för nordost, samt en utredning om BRT-bussar (en snabb och kapacitetsstark busstrafik) från nordost via Stockholm central och vidare till Nacka och Värmdö. Dessa utredningar ligger till grund för den spår- och stomnässtrategi som SL nu håller på att ta fram. Etapp 1 berör centrala Stockholm och etapp 2 berör kranskommunerna. Syftet med spår- och stomnässtrategierna är att kollektivtrafikens marknadsandel ska öka. För detta krävs att befintliga resenärer vårdas, bilister attraheras av kollektivtrafiken och att resandet med bil minskar. För att uppnå detta måste kollektivtrafiken bli mer attraktiv, konkurrenskraftig och ges hög prioritet i viktiga stråk – de stråk där stomlinjerna ska gå.

SL genomför också en förstudie tillsammans med Stockholm Nordost, Sigtuna, Swedavia, Trafikverket, Länsstyrelsen och TMR om en tvärförbindelse mellan Nordostsektorn och Arlanda. En sådan förlängnings skulle avsevärt minska restiden kollektivt till och från Arlanda för boende i nordost-kommunerna och därmed också öka kollektivtrafikandelen på nämnd sträcka. Danderyd ska fortsatt vara med som aktiv part för att lösa regionens transportbehov på ett hållbart sätt.

Infartsparkering

Infartsparkeringar finns idag vid Danderyds sjukhus och längs Roslagsbanan vid Djursholm Ösbys station, Mörby hållplats och Stocksunds station.

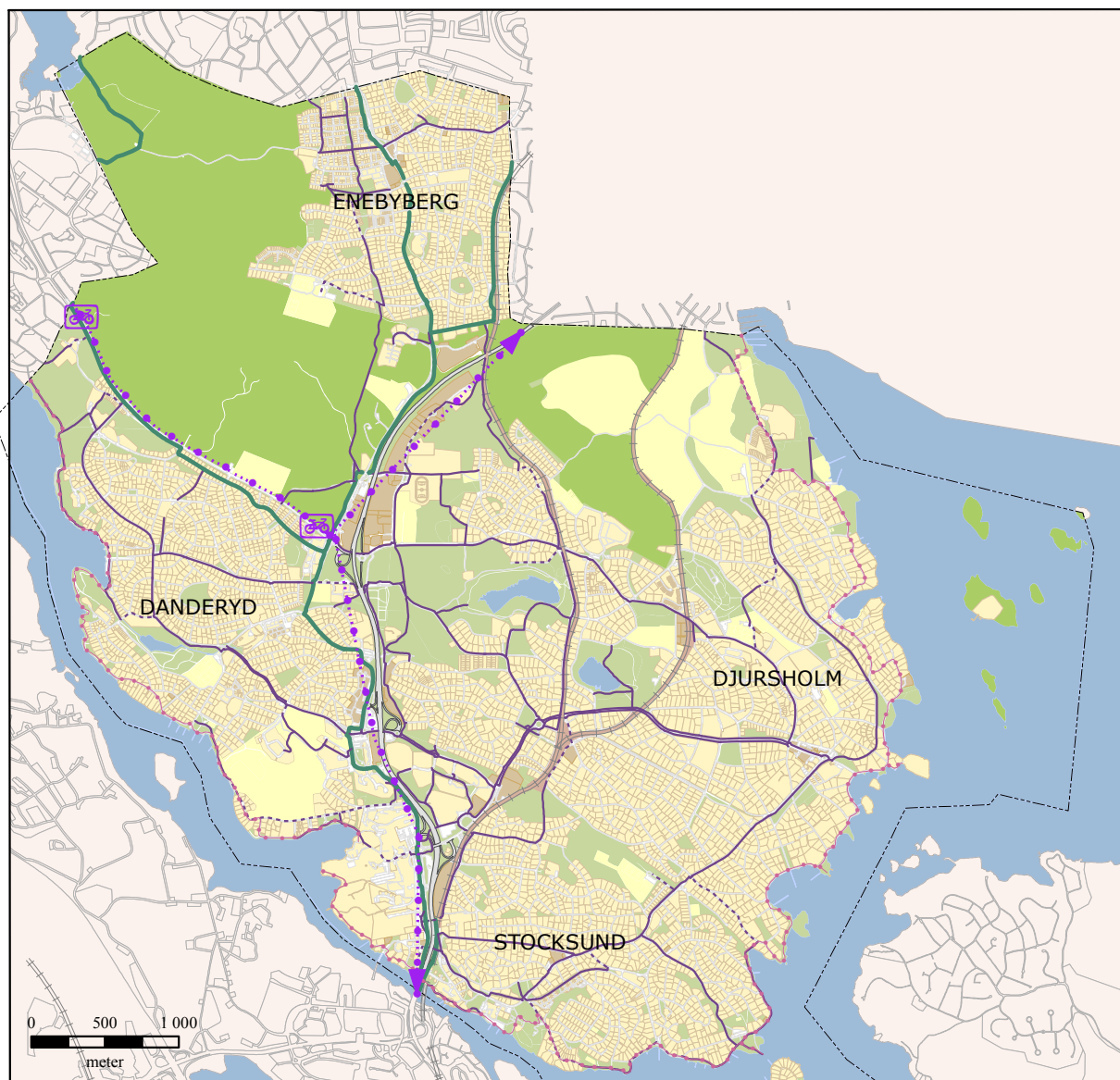
I Danderyd är det viktigt att infartsparkering i goda lägen kan erbjudas invånarna för att minska bilanvändningen. För att underlätta kollektivresande avser kommunen att planera för parkeringsplatser i anslutning till kapacitetsstark kollektivtrafik. Även cykelparkeringar ska innefattas.

I ett regionalt perspektiv planeras större infartsparkeringar för resande inom nordostsektorn vid den planerade omstigningspunkten i Arninge.

Gång- och cykeltrafik

En förutsättning för att öka intresset för cyklande är att kommunen kan erbjuda ett väl utbyggt, attraktivt och sammanhängande cykelnät.

Huvudnät - gång och cykel

Teckenförklaring

	Reservat för regionalt cykelstråk		Rekommenderad cykelväg i blandtrafik
	Planerad sträckning cykelstrada		Regional cykelbana/cykelväg
	Strandpromenad		Cykelbana/cykelväg

Inom kommunen utgörs cykelnätet av ett övergripande nät som i stort följer huvudgatorna, samt ett regionalt cykelstråk som löper parallellt med E18. Det lokala cykelnätet utgörs i huvudsak av lokalgatorna. Kommunen har tagit fram en cykelkarta som visar befintligt kommunalt- och regionalt cykelvägnät i kommunen.

I Trafikstrategin för Danderyds kommun 2010-2020 lyfts den gång- och cykelvänliga kommunen. ”Genom en tydlig och konsekvent satsning på ett bekvämt och heltäckande gång- och cykelvägnät med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet ökar antalet gående och cyklande, miljön och hälsan förbättras och kommunens miljömål kan uppnås lättare”.

Det övergripande cykelnätet ska erbjuda en hög komfort och vara trafiksäkert, kontinuerligt, lättorienterat, tydligt och med säkra korsningspunkter med biltrafiken.

För att uppnå en god standard eftersträvas separata cykelvägar längs huvudgatorna, alternativt kan cykeltrafiken ledas in på lågtrafikerade lokalgator. Även hastigheten på biltrafiken är avgörande för att skapa en god trafikmiljö för de oskyddade trafikanterna. Åtgärder vid korsningspunkter med gång- och cykeltrafik samt anpassad hastighet i bostadsområdena innebär att framkomligheten ökar och att säkerheten och tryggheten förbättras. Entréerna till bostadsområdena och gaturummen bör utformas så att varje trafikant förstår vilket beteende som förväntas av dem.

Ett väl utbyggt och säkert gångnät samt cykelvägnät skapar stora värden för många av medborgarna som därmed kan förflytta sig på ett säkert sätt vare sig det är en lättare promenad, resa till skolan eller en delresa på väg till arbetet, som kan ligga både inom eller utanför kommunen. Den idag oftast mycket osäkra trafiksituationen kring skolorna beror till stor del på att eleverna skjutsas med bil till skolan. För att öka andelen barn som går och cyklar till skolan arbetar kommunen kontinuerligt med åtgärder för säkra skolvägar.

Regionala cykelstråk

Danderyd utgör en viktig länk i nordostkommunernas cykelpendlingsväg. Tusentals cyklister passerar dagligen över Stocksundsbron på väg till och från Stockholm. Idag finns två utpekade regionala cykelstråk genom kommunen, Täbystråket respektive Sollentunastråket.

Inom projektet SATSA II har Danderyd liksom länets övriga kommuner tillsammans med Trafikverket, SL, Länsstyrelsen, TMR m.fl. gemensamt tagit fram en regional cykelstrategi. Syftet är att cykeltrafiken ska öka som andel av det totala resandet i länet, vilket även överensstämmer med Danderyds mål i trafikstrategin.

Cykelstrada

Trafikverket har tillsammans med Danderyd och Täby kommuner inlett ett arbete för att möjliggöra en snabb och attraktiv cykelväg för cykelpendling, en s.k. cykelstrada. Avsikten är att cykelstradan ska sträcka sig från Arninge i Täby kommun, via Täby centrum, Mörby centrum, Danderyds sjukhus och in mot Stockholms city. Cykelstradan bör utformas med en bredd om ca 4,5 m så att fyra cyklar får plats i bredd, två i vardera riktning. Stradan bör även utformas med så få korsningspunkter som möjligt, så att en snabb och säker arbetspendling uppmuntras.

Parkering

Varje fastighet och verksamhet ska lösa sitt parkeringsbehov inom den egna tomten. Kommunen arbetar för att förbättra parkeringssituationen vid kommunikationsanknytningar och centrumområden.

För att klara miljömålen om minskade utsläpp, samt klara Stockholmsregionens befolkningstillväxt och trängseln detta medför är det viktigt att bilanvändandets andel av de totala resorna i länet och kommunen minskas. För att klara detta krävs åtgärder som gör de hållbara färdmedlen mer attraktiva.

En bedömning av vilka parkeringskrav som ska gälla vid ny- eller ombyggnad av en fastighet görs utifrån aktuell användning i respektive detaljplan tillsammans med kvantitativa variabler som avstånd till kollektivtrafik, tillgång till gatuparkering och närhet till service.

Studentbostäder är ett exempel där det bör arbetas med lägre parkeringsnormer om byggherren istället tillhandahåller positiva mobilitetstjänster, såsom exempelvis bilpooler. Studenter äger inte bil i samma utsträckning som andra, samt är mer kostnads känsliga vilket medför att de ofta är positiva till alternativa lösningar. Det är även viktigt att arbeta med normer för cykelparkeringar. Cykelparkeringar ska anläggas i närhet av målpunkter och ses som attraktiv då parkeringen är utformad med god belysning, väderskydd och möjlighet att låsa fast cykeln i ramen.